

PRÁCE S ATLASEM

Celkem 40 bodů

Potřebné vybavení: psací potřeby, pravítko, Školní atlas světa (Kartografie Praha, a. s.)

„Pepa the Traveller“ ze Zeměpisova se rozhodl, že procestuje celý svět. Naplánoval si celý itinerář cesty, bohužel nezná všechny lokality vlastním jménem a musel použít různé pomůcky, u kterých zapomněl, co vlastně znamenají. Doplň Pepův itinerář, aby věděl, kam všude chtěl vlastně vycestovat.

1

4 body

Některé lokality si Pepa zapsal pomocí zeměpisných souřadnic. Urči města, která se nacházejí na uvedených zeměpisných souřadnicích a u každého města urči, ve kterém státě se nachází.

14° 54' j. š., 50° 16' v. d. – MĚSTO: Antalaha, STÁT: Madagaskar

13° 9' j. š., 74° 13' z. d. – MĚSTO: Ayacucho, STÁT: Peru

25° 21' j. š., 121° 55' v. d. – MĚSTO: Wiluna, STÁT: Austrálie

64° 50' s. š., 147° 43' z. d. – MĚSTO: Fairbanks, STÁT: USA

Hodnocení: Za každý správně uvedený údaj 0,5 b. Dohromady za celé cvičení 4 body.

Řešení: viz úloha

2**4 body**

Pepa se rozhodl nejdříve procestovat Severní Ameriku, zapsal si však pouze některé indicie. Podle popisu urči státy USA, které by chtěl navštívit.

- a) Severně od tohoto státu se nachází NP Arches. V samotném státě pak nalezneme vrchol s 3476 m n. m.

Arizona

- b) Na severní hranici tohoto státu nalezneme menší jezero, na východní hranici nalezneme největší jezero celého kontinentu. Obě jezera částečně leží na území dvou federací.

Minnesota

- c) V tomto státě nalezneme velké naleziště stříbra a zlata. Na východní hranici tohoto státu nalezneme poušť. Stejný název jako samotná poušť má i jezero a město, které se nachází v sousedním státě. Toto město je zároveň největším městem tohoto sousedního státu.

Nevada

- d) Jižně od tohoto státu se můžeme přes průliv dívat na celou řadu ostrovů. Například na ostrov, na kterém nalezneme město Las Tunas. Leží v poměrně teplé oblasti, proto zde můžeme pěstovat například citrusy.

Florida

Hodnocení: Za každý správně uvedený stát 1 bod. Dohromady za celé cvičení 4 body.

Řešení: viz úloha

3

12 bodů

Jedním z Pepových nápadů bylo objevovat svět po stopách slavných mořeplavců. Doplň informace do textu tak, aby byl text fakticky správně.

Nejprve chtěl vyrazit po stopách dvou mořeplavců ze státu **Francie**. Napadlo ho napodobit i R. Cailliého, který cestoval přes kontinent **Afrika**. Nebo stejně jako **Jacques Cartier** v roce 1534 plánoval zakotvit na poloostrově **Labrador**, odkud by se vydal do kanadského **Montréal**. Zaujaly ho i výpravy portugalských mořeplavců. Například **Vasco da Gama**, který jako první doplul v roce 1498 na pobřeží Indie. Cílovou lokalitou velkého množství mořeplavců byla i oblast Austrálie a Oceánie. Mohl by se zde vydat po stopách Brita **Jamese Cooka**, podle kterého jsou pojmenovány i ostrovy nacházející se na 20° jižní šířky. Na Novou Guineu by se mohl plavit stejnou cestou jako **Abel Tasman** v roce 1643. Tento Nizozemec doplul o rok dříve k australskému ostrovu **Tasmánie**, který je pojmenován právě po něm. Musí si dát ale pozor, aby nedopadnul jako F. de Magalhães, který zahynul v roce **1521** na souostroví **Filipíny**, a výprava musela pokračovat bez něho. Podobný osud potkal i Jamese Cooka, který zemřel na **Havajských** ostrovech.

Hodnocení: Za správně vyplněný pojem 1 bod. Dohromady za celý úkol 12 bodů.

Řešení: viz text

4

9 bodů celkem

Pepa si udělal i seznam míst a uspořádal si je podle různých kritérií. Trochu se mu ale lokality pomíchaly, proto je oprava na tobě.

a)

3 body

Z nabídky urči právě tři města, která se nachází v mírném pásu.

Nabídka měst: *Buenos Aires, Puerto Madryn, Seattle, Altay, Kánpur, Sevilla*

Výsledná města: **Puerto Madryn, Seattle, Altay**

Hodnocení: 1 bod za každé správně určené město. Pokud určí více jak 3 města, udělit za úlohu 0 bodů. Celkem za 4a) 3 body.

Řešení: viz úloha

b)

3 body

Seřaď vodopády podle jejich výšky od nejvyššího po nejnižší. Přesně v tomto pořadí by je chtěl Pepa navštívit.

Nabídka vodopádů: *Salto Ángel, Skorga, Tugela, Yumbilla, Tres Hermanas, Vinnufallet*

Správné pořadí: **1. Salto Ángel, 2. Tugela, 3. Tres Hermanas, 4. Yumbilla, 5. Vinnufallet, 6. Skorga**

Hodnocení: 0,5 bodu za správné umístění vodopádu v pořadí od nejvyššího po nejnižší. Dohromady za úlohu 4b) 3 body.

Řešení: viz úloha

c)

3 body

Pepu zajímala i kulturní a jazyková stránka zvolených míst. Urči, ve kterých státech by se dorozuměl podle jejich úředního jazyka, pokud by hovořil pouze španělsky. Zároveň by chtěl navštívit státy, kde se může setkat s tradičním náboženstvím. Které tři země nabízí tuto kombinaci?

Nabídka zemí: *Bolívie, Tanzanie, Nikaragua, Honduras, Chile, Surinam, Venezuela*

Výsledné země: **Bolívie, Honduras, Venezuela**

Hodnocení: 1 bod za každý správně určený stát. Pokud určí více jak 3 státy, udělit za úlohu 0 bodů. Celkem za úlohu 4c) 3 body.

Řešení: viz úloha

5

5 bodů

Pepa the Traveller dostal na poslední chvíli před svou cestou důležitý úkol. Z cestovní kanceláře se ztratily složky s vysněnými destinacemi obyvatel Zeměpisova. Pepa, jakožto hlavní geografický detektiv pro místní policejní sbor, byl pověřen úkolem tyto ztracené destinace najít. Zakroužkuj, který ze dvou států odpovídá popisu.

- a) Ležím ve Střední Americe, mám tropické podnebí, aktivní sopky a sladkovodní jezera. V minulosti jsem bývala španělskou kolonií. Převládají zde tropické deštné lesy a vysokohorská vegetace. Ležím na rozhraní Karibské litosférické desky a Kokosové litosférické desky. Jaká země jsem?

Kuba/**Nikaragua**

- b) Jsem africká země a mám velmi malou hustotu zalidnění a žádný přístup k moři. Moje hlavní město začíná písmenem G. Na mém území najdeš i poušť Kalahari. Sousedím se čtyřmi státy. Jaká země jsem?

Burundi/**Botswana**

- c) Nacházím se v Evropě, ale málokdo by mě navštívil. Mám mnoho jezer, málo obyvatel a chladné podnebí. Moje hlavní město leží na pobřeží Baltského moře a na severu země. Jaká země jsem?

Litva/**Estonsko**

- d) Ležím na kontinentu omílaném Pacifikem a Atlantikem. Prochází mnou pohoří Andy, mám velké solné pláně a jezero Titicaca. Mé hlavní město leží v jedné z nejvyšších nadmořských výšek na světě. Jaká země jsem?

Peru/**Bolívie**

- e) Jsem ostrovní stát v Indickém oceánu. Mám nejvyšší pohoří ve východní části ostrova, časté tropické cyklóny, a v atlase mě najdeš v okolí Afriky. Moji obyvatelé mluví francouzsky i kreolsky a moje hlavní město leží jižně od 20° j. š. Jaká země jsem?

Madagaskar/**Mauricius**

Hodnocení: 1 bod za každou správnou odpověď. Celkem za úlohu 5 bodů.

Řešení: viz úloha

6

6 bodů celkem

Pepa se chtěl na závěr ještě trochu otestovat, zapomněl ale správné odpovědi. Slož Pepův vědomostní test a na základě vhodně zvolených map světa v atlase odpověz na otázky níže.

a)

4 body

Jmenuj přesně tři státy Jižní Ameriky zcela závislé na dovozu ropy a uveďte jméno jejich společného souseda.

stát	společný soused
Chile	Argentina
Paraguay	
Uruguay	

Hodnocení: Za správně vyplněný stát 1 bod, za uvedení společného souseda 1 bod. Celkem za úlohu 6a) 4 body.

Řešení: viz tabulku

b)

0,5 bodu

Vyber správné tvrzení týkající se Japonska.

a) Japonsko má přirozený úbytek obyvatel. Většinu exportu tvoří průmyslové zboží.

- b) V Japonsku nalezneme významná ložiska titanu a wolframu. Zaměstnanost v zemědělství je velmi nízká.
- c) Japonsko se řadí mezi státy s téměř vyrovnanou obchodní bilancí. Muži se zde dožívají vyššího průměrného věku.
- d) Podíl zemědělství na tvorbě HDP se pohybuje v hodnotách do 5 %. Ostrov Kjúšú je typický pro pěstování tropického ovoce – citrusů a banánů.

Hodnocení: 0,5 bodu za správně zvolenou odpověď.

Řešení: a)

c)

0,5 bodu

Vyber správné tvrzení o Íránu.

- a) Těží se zde ropa a měď. Převažuje zde hinduismus.
- b) Převažuje zde šíitský islám. Mezopotámská nížina zde tvoří asi polovinu celého povrchu.
- c) Je to poměrně hornatá oblast. Průměrné množství ročních srážek se zde nejvíce pohybuje v rozmezí od 100 do 300 mm.**
- d) Na východním pobřeží státu nalezneme Perský záliv, ve kterém se těží ropa. Stát je známý i pro naleziště zemního plynu a železných rud.

Hodnocení: 0,5 bodu za správně zvolenou odpověď.

Řešení: c)

d)

1 bod

Napiš, který anglicky mluvící stát má největší podíl letecky přepravených cestujících na celkovém počtu obyvatel a zároveň rozsáhlé oblasti bez dostupné dopravy.

Austrálie

Hodnocení: Za správně napsanou odpověď 1 bod.